

1. Identifikácia látky / prípravku, spoločnosti / podniku**Identifikácia látky alebo prípravku:****Obchodný názov:** Špeciálne riedidlo C 6000 pre nitrocelulózoové nátery**Použitie prípravku:** riedidlo do nitrocelulózoových náterových hmôt

Ďalší názov látky: -

Identifikácia spoločnosti:

Názov: ŠK SPEKTRUM,s.r.o.

Sídlo: Považské Podhradie 348 017 01 Pov. Bystrica Slovenská republika

Tel/fax: 042 4328710

Osoba zodpovedná za vypracovanie: obchodné oddelenie skspektrum@stonline.sk

Núdzové tel. č. Toxikologické informačné centrum Bratislava, Limbová 5, 833 05 Bratislava,Tel.: **02/54774166**

Fax: 0254774605

2. Identifikácia nebezpečenstiev

Prípravok je klasifikovaný v zmysle zákona č. 67/2010 (chemický zákon) ako nebezpečný: Veľmi horľavý a škodlivý: F, Xn.

Najzávažnejšie nepriaznivé účinky na zdravie človeka pri používaní látky/ prípravku:

Pary pôsobia narkoticky, od závislosti koncentrácie a dobe expozície a spôsobuje bolesti hlavy, žalúdočnú nevoľnosť, dráždi oči a dýchacie cesty. Čiastočne odmasťuje a dráždi pokožku. Je veľmi horľavý- pary môžu tvoriť so vzduchom výbušnú zmes.

Najzávažnejšie nepriaznivejšie účinky na životné prostredie látky / prípravku :

Škodlivý pre vodné organizmy.

Nesprávne použitie

Prípravok je horľavou kvapalinou I. triedy nebezpečnosti. Veľmi horľavý –pary môžu tvoriť so vzduchom výbušnú zmes. Použitie ktoré nie je v súlade s návodom na použitie a údajmi v tejto karte bezpečnostných údajov. V žiadnom prípade sa nesmie vdychovať.

Ďalšie údaje : -**3. Zloženie / informácie o zložkách****Charakteristika výrobku :** Zmes aromatických uhľovodíkov , esterov a alkoholov

Nebezpečné zložky:

Chemický názov	Obsah %	Č. CAS	Č. ES	Výstražné symboly , R vety
Toluén*	>60	108-88-3	203-625-9	F, Xn, R11-20-38-48-63-65-67
Butan- 1 – ol	<7	71-36-3	200-751-6	Xn, R10-22-37/38-41-67
metylacetát	8-12	79-20-9	201-185-2	F, Xi, R11-36-66-67
Ethyl 1 – acetát	7-9	141-78-6	205-500-4	F, Xi, R11-36-66-67
Butylacetát	11-14	123-86-4	204-658-1	R10-66-67

* Obsah benzénu je menší ako 0,1 %

Úplné znenie R viet je uvedené v bode 16.

3. Opatrenia pri prvej pomoci**Všeobecné pokyny :**

V prípade ak sa dostavia zdravotné ťažkosti alebo v prípade pochybností obráťte sa na lekára a dajte mu informácie z tejto karty bezpečnostných údajov. Pri hrozbe straty vedomia umiestnite postihnutého do stabilizovanej polohy a dbajte na priechodnosť dýchacích ciest.

Pri nadýchaní:

Postihnutého preneste na čerstvý vzduch. V prípade, že postihnutý nedýcha, začnite s umelým dýchaním. Zavolajte lekára.

Pri kontakte s pokožkou:

Pokožku dôkladne umyte vodou a mydlom, postriekaný odev odstráňte.

Pri zasiahnutí očí:

Oči dôkladne vypláchnite veľkým množstvom vody a zaistite lekárske ošetrenie.

Pri požití:

Pri použití vypláchnite ústa vodou a pokiaľ postihnutý nedýcha začnite s umelým dýchaním. Dajte mu vypiť vodu a nevyvolávajte zvracanie. Privolajte lekára.

Ďalšie údaje: -

4. Protipožiarne opatrenia

Hasiace prostriedky: prášok, pena, oxid uhličitý, (snehový)

Nevhodné hasiace prostriedky: priamy vodný prúd, (voda je vhodná len na chladenie)

Zvláštne nebezpečenstvo: pary tvoria so vzduchom výbušnú zmes, pri horení sa môže uvoľňovať oxid uhoľnatý

Zvláštne ochranné pomôcky pre hasičov: požiarne ochranné obleky (použitie len mimo nebezpečnú zónu), oblek proti sálavému teplu alebo tepelne ochranné obleky, v nebezpečnej zóne izolačný dýchací prístroj.

Ďalšie údaje	Trieda nebezpečnosti	1
	Tepelná trieda	T1
	Skupina výbušnosti	II. A
	Výhrevnosť [MJ/kg]	30

6. Opatrenia pri náhodnom uvoľnení

Bezpečnostné opatrenie pre ochranu osôb:

Pre únik zo zamoreného priestoru použite masku s filtrom proti organickým vplyvom a parám.

Zákaz fajčenia. Odstráňte zdroj vznietenia. Vykážte z miesta všetky osoby ktoré sa nepodieľajú na záchranných prácach. Zdržujte sa pokiaľ to je možné na náveternej strane.

Bezpečnostné opatrenia pre ochranu životného prostredia

Zabráňte prieniku do vody, pôdy a kanalizácie. Pri prieniku do vody informujte užívateľov a zastavte jej používanie. Pri rozsiahlejšej kontaminácii zaistite sanačné práce s príslušným úradom životného prostredia.

Doporučené metódy čistenia a zneškodnenia

Podľa situácie látku bezpečne odčerpajte, zvyšky absorbujte do interného adsorbentu a v uzavretých nádobách odveďte k likvidácii firme oprávnenej v zmysle príslušného zákona.

Ďalšie údaje: -

7. Manipulácia a skladovanie

Manipulácia:

V prevádzkach v ktorých sa manipuluje s riedidlom treba zabezpečiť stále vetranie a odvod vzduchu z pracoviska a skladov pomocou technického zariadenia. Pracovisko a sklady musia mať elektronické zariadenia v nevybušnom prevedení. Zákaz manipulácie s otvoreným ohňom a žeravými predmetmi. Zabrániť vzniku statickej energie. Používať náradie v neiskrovom prevedení. Nejesť, nepiť, nefajčiť. Používať ochranu dýchacích ciest. Výrobok sa prepravuje v 0,5 l sklenených fľašiach alebo plechových obaloch, väčšie množstvá v plechovkách, plechových bandaskách, plechových sudoch, cisternových autách alebo v železničných cisternách. Pri manipulácii treba používať všetky predpísané ochranné pomôcky pre prácu s riedidlom. (pozri bod 8).

Skladovanie:

Výrobok sa skladuje v pôvodných obaloch v suchých, krytých a dobre vetraných skladoch. Teplota skladovania sa doporučuje od 5-25°C. Prevádzkárne a sklady musia vyhovovať požiadavkám STN 65 0201. Sklady a skladovacie priestory musia vyhovovať požiadavkám na skladovanie kvapalín v I triede požiarnej nebezpečnosti. Trieda skladovania LGK 3. A (Horľavé kvapaliny I a II. triedy nebezpečnosti.)

8. Kontrola expozície a osobná ochrana

Technické opatrenia: vetranie, miestne odsávanie

Limitné koncentrácie v ovzduší a na pracovisku:

Látka	Č.CAS	NPEL (mg.m ⁻³) priemerný	NPEL (mg.m ⁻³) hraničný	Fakt. prep. na ppm	Poznámka
Acetón	67-64-1	1210	2420	0,421	
Ethylacetát	141-78-6	1500	3000	0,278	
Butanol	71-36-3	310	-	0,330	D
Toluen	108-88-3	192	384	0,226	D

Poznámka D: pri expozícii sa významne prejavuje prienik látky pokožkou
Limitné hodnoty ukazovateľov biologických expozičných testov v moči pre toluen:

Ukazovateľ	Limitné hodnoty	Doba odberu
Hippurová kyselina	1600 mg/g kreatininu, 1000 µmol/mmol kreatininu	Koniec smeny
o-krezol	05 mg/l, 4,6 µmol/	Koniec smeny

Prostriedky osobnej ochrany- nesmie sa používať obuv s kovaním a klincami, používať len koženú obuv . Pracovný odev nesmie byť vyrobený zo syntetických materiálov, gumy a materiálu ktorý môže spôsobiť iskrenie alebo statický elektrický nabož. Pri manipulácií používať nástroje z neiskrivých materiálov. Kontakt s pokožkou a sliznicami obmedziť na minimum.

Ochrana dýchacích ciest: pri vyšších koncentráciách maska s filtrom proti organickým parám

Ochrana rúk: Ochranné rukavice odolné proti riedidlu napr. PVC nie gumové.

Ochrana očí: ochranné okuliare

Ochrana pokožky : Ochranný pracovný odev

9. Fyzikálne a chemické vlastnosti

Fyzikálny stav:	Vzhľad, farba a zápach.
Skupenstvo: (pri 20°C)	kvapalina
Farba:	číra, bezfarebná
Zápach:	charakteristický
Hodnota pH (pri 20°C)	neuvádza sa
Teplota (rozmedzie teplôt) topenie	< -70°C
Teplota (rozmedzie teplôt) varu	cca 56-111°C
Bod vzplanutia	-9 °C
Bod horenia	7 °C
Teplota vzplanutia	> 450 °C
Medze výbušnosti horná medza(% obj.)	18,2 (odhad podľa literárnych údajov surovín.)
Dolná medza(% obj.)	1,3(odhad podľa literárnych údajov surovín)
Oxidačné vlastnosti:	neuvádzajú sa
Tlak pá pri 20°C:	nieje zmeraný
Hustota pri 20°C	810 – 870 kg.m-3
Rozpustnosť (20°C) vo vode	nepatrná
V tukoch	neuvádza sa
Rozdeľovací koeficient n- oktanol- voda	nie je zmeraný
Ďalšie údaje	-

10. Stabilita a reaktivita

Podmienky za ktorých je výrobok stabilný: za normálnych podmienok

Podmienky, ktorých sa je potrebné vyvarovať : vytvorenie koncentrácie v medziach výbušnosti, prítomnosť zdrojov vzplanutia, ethyl-acetát môže byť nestabilný pri zahriatí.

Materiály a látky, s ktorými výrobok nesmie prísť do styku:

Silné oxidačné činidlá , silné kyseliny, žeravé materiály

Nebezpečné rozkladné produkty: Za normálnych podmienok žiadne, pri horení môže vzniknúť oxid uhoľnatý a sadze.

11.Toxikologické informácie:

Údaje neboli pre prípravok zisťované, nasledujúce údaje sa vzťahujú k obsiahnutým surovinám:

a) Toluén

Akútna toxicita – LD 50, orálne potkan (mg.kg-1)	2600-7500
LD 50, dermálne, potkan alebo králik (mg.kg – 1)	>2000
LD 50, inhalačne potkan, pre plyny a pary (ppm/4 hod):	8000

b) Butan-1-ol

Akútna toxicita	– LD 50, orálne krysa (mg/kg)	790
	– LD 50, dermálne králik (mg/kg)	3400
	- LC 50, inhalačne, myš pre plyny a pary (ppm/4hod):	400 mg/kg

c) Acetón

Akútna toxicita – LD 50, orálne potkan (mg/kg):	5800
- LD 50, dermálne, potkan alebo králik (mg/kg)	> 2000

Dátum vydania: 7.12.2004

Revízia: 25.05.2010

- LD 50, inhalačne, potkan, pre plyny a pary (ppm/4hod) 16000

d) Ethyl – acetát

Akutná toxicita -LD50, orálne, potkan (mg/kg): 5620
 -LD50, orálne, myš (mg/kg): 4930
 -LD50, dermálne, potkan alebo králik (mg/kg): >20000
 - LC50, inhalačne, krysa pre pary (mg/l) 4 hod.: 5,7-200 mg/l
 -LC50, inhalačne myš pre aerosoly alebo častice(ppm/2hod) 16200

Subchronická- chronická toxicita: pri chronickej otrave dochádza k bolestiam hlavy, nevoľnosti, poruchám koordinácie a pod.

Dráždivosť očná a kožná: dráždi oči

Senzibilizácia: nepredpokladá sa

Karcinogenita: nebola zistená

Mutagenita: netestovaná

Toxicita pre reprodukciu: netestovaná

Skúsenosti u človeka: pary vo vyšších koncentráciách môžu dráždiť oči a dýchacie cesty a môžu spôsobiť bolesti hlavy, závrate, malátnosť

Prevedenie skúšok na zvieratách: prípravok nebol na zvieratách skúšaný

Ďalšie informácie: Klasifikácia bola prevedená podľa konvenčnej výpočtovej metódy

12. Ekologické informácie

Údaje neboli pre prípravok zisťované, údaje vychádzajú o možnom účinku jednotlivých zložiek.

Toluén: LC50 96 hod., ryby (mg/l): 70
 EC50, 48 hod., dafnie (mg/l): 270
 IC50, 72 hod., riasy (mg/l): 400
 Butanol: LC50 96 hod., ryby (mg/l): 400
 1630-1840 Pimephales promelas, 1000-1300 Albumus albumus
 Aceton: LC50 96 hod., ryby (mg/l): >1000
 EC50, 48 hod., dafnie (mg/l): >1000
 IC50, 72 hod., riasy (mg/l): >1000
 Ethylacetát: LC50 96 hod., ryby (mg/l): 100-1000 jelce
 EC50, 48 hod., dafnie (mg/l): 2500
 Perzistencia a rozložiteľnosť: ľahko odbúrateľný (na vzduchu sa ľahko fotochemicky oxiduje)
 Toxicita pre ostatné prostredie: nie je známe
 CHSK: nie je známe
 BSK5: nie je známe
 Mobilita: nie je známe

Ďalšie údaje: Klasifikácia bola prevedená podľa konvenčnej výpočtovej metódy.

13. Opatrenia pri zneškodňovaní**Materiál, prípravok, zvyšky:** Znehodnotený výrobok podľa vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov je zaradený nasledovne:

Druh odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu
07 07 04	Iné organické rozpúšťadlá	N (nebezpečný)

Odpadové kódy sú odporúčania založené na plánovanom použití tohto výrobku. Na základe špecifických podmienok používateľa pre používanie a likvidáciu môžu byť pridelené ďalšie odpadové kódy, podľa okolností.

Odporúčané spôsoby zhodnocovania a zneškodňovania odpadu

Odporúčaný spôsob zhodnocovania odpadu	R2 Spätne získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel
Odporúčaný spôsob zneškodňovania odpadu	D10 Spaľovanie na pevnine

Znečistený obalový materiál: Nevratné obaly v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 284/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov sú zaradené nasledovne:

Druh odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N (nebezpečný)

Odporúčané spôsoby zhodnocovania a zneškodňovania odpadu podľa príloh č.2 a 3 zákona č. 223/2001 Z. z.:

Odporúčaný spôsob zneškodňovania odpadu	D 10 Spalovanie na pevnine
---	----------------------------

Ďalšie údaje : -

14. Informácie o doprave

Na prepravu prípravku platia predpisy ADR/RID o medzinárodnej cestnej a železničnej preprave nebezpečných vecí.

Cestná a železničná preprava(ADR/RID):

Identifikačné číslo nebezpečnosti látky:	33
Klasifikačný kód:	F1
Trieda:	3
Obmedzenie hmotnosti LQ:	6
Obalová skupina:	II.
Bezpečnostné značky:	3
UN číslo	1263
Námorná preprava:	Nevykonáva sa
Letecká preprava:	-
Doplňujúce informácie:	Neuvádzajú sa

15. Regulačné informácie**Informácie o označovaní prípravku:****Indikácia nebezpečnosti prípravku:**

- výstražné symboly:	F	Veľmi horľavý
	Xn	Škodlivý

F Veľmi horľavý

Xn Škodlivý

Označenie špecifického rizika (R vety)

R11	Veľmi horľavý
R 20	Škodlivý pri vdýchnutí

Označenie pre bezpečné zaobchádzanie (S vety)

S 2	Uchovávať mimo dosahu detí
S16	Uchovávať mimo dosahu zdrojov zapálenia – Zákaz fajčenia
S23	Nevdychujte pary
S24/25	Zabráňte kontaktu s pokožkou a očami
S26	V prípade kontaktu s očami je potrebné ihneď ich vymyť veľkým množstvom vody a vyhľadať lekársku pomoc
S 29	Nevypúšťať do kanalizačnej siete
S 46	V prípade požitia, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo označenie

Indikácia nebezpečnosti: Dráždi pokožku. Nebezpečnosť vážneho poškodenia zdravia pri dlhodobej expozícii. Možné riziko poškodenia nenarodeného dieťaťa. Škodlivý, po požití môže spôsobiť poškodenie pľúc. Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat.

Značenie výrobku

-výstražné symboly:	F, Xn
R vety	R –11- 20, Indikácia nebezpečnosti
S vety	S2-16-23-24/25-29-46

16. Ďalšie informácie

Úplné znenie R viet z bodu č.3:

- R10 Horľavý
- R11 Veľmi horľavý
- R20 Škodlivý pri vdýchnutí
- R22 Škodlivý po požití
- R36 Dráždi oči
- R38 Dráždi pokožku
- R41 Riziko vážneho poškodenia očí
- R48 Nebezpečenstvo vážneho poškodenia zdravia pri dlhodobej expozícii
- R63 Možné riziko poškodenia nenarodeného dieťaťa
- R65 Škodlivý, po požití môže spôsobiť poškodenie pľúc
- R66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky
- R67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat

Informácie uvedené v tejto karte bezpečnostných údajov, zodpovedajú súčasnému stavu poznatkov a skúsenosti o látke, nie sú však vyčerpávajúce. Vzťahujú sa na látku podľa uvedenej špecifikácie. V prípade kombinovania látky, alebo zmesi treba zvážiť možnosť vzniku ďalšieho nebezpečenstva. Užívateľ je povinný v každom prípade dodržiavať všetky zákonné a úradné predpisy a normy, ktoré sa vzťahujú na produkt, osobnú hygienu, ochranu zdravia ľudí a ochranu životného prostredia

Ďalšie informácie: –

Vypracoval: ŠK SPEKTRUM, s.r.o.